Az Országos Széchényi Könyvtár énekkara

A kórus helyzete

Az OSzK Énekkara, amely a pandémia miatt egy éves késéssel, 2021. október 17 [1]-én tudta megünnepelni fennállásának félszázados jubileumát, a körülmények kedvezőtlen alakulása és elsősorban a férfikar utánpótlásának hiánya miatt projekt-kórussá alakult: rendszeres próbáit két állandó külföldi partnerével tartott nagy sikerű hangversenyei után (2022. június 19. [2] és október 2. [3]) beszüntette, és a jövőben legfeljebb kisebb közreműködésekre, más együttesekkel közös fellépésekre vállalkozik, az ezeket megelőző szükséges néhány próbával. Új tagokat a továbbiakban már nem várunk.

A kórus jelentős, gazdag múltra tekinthet vissza, történetének részletes feldolgozása egy adatbázisban (amelynek alapján várhatóan egy nyomtatott kiadvány is készül) folyamatban van. Addig is az alábbiakban olvashatnak egy rövid összefoglalást.
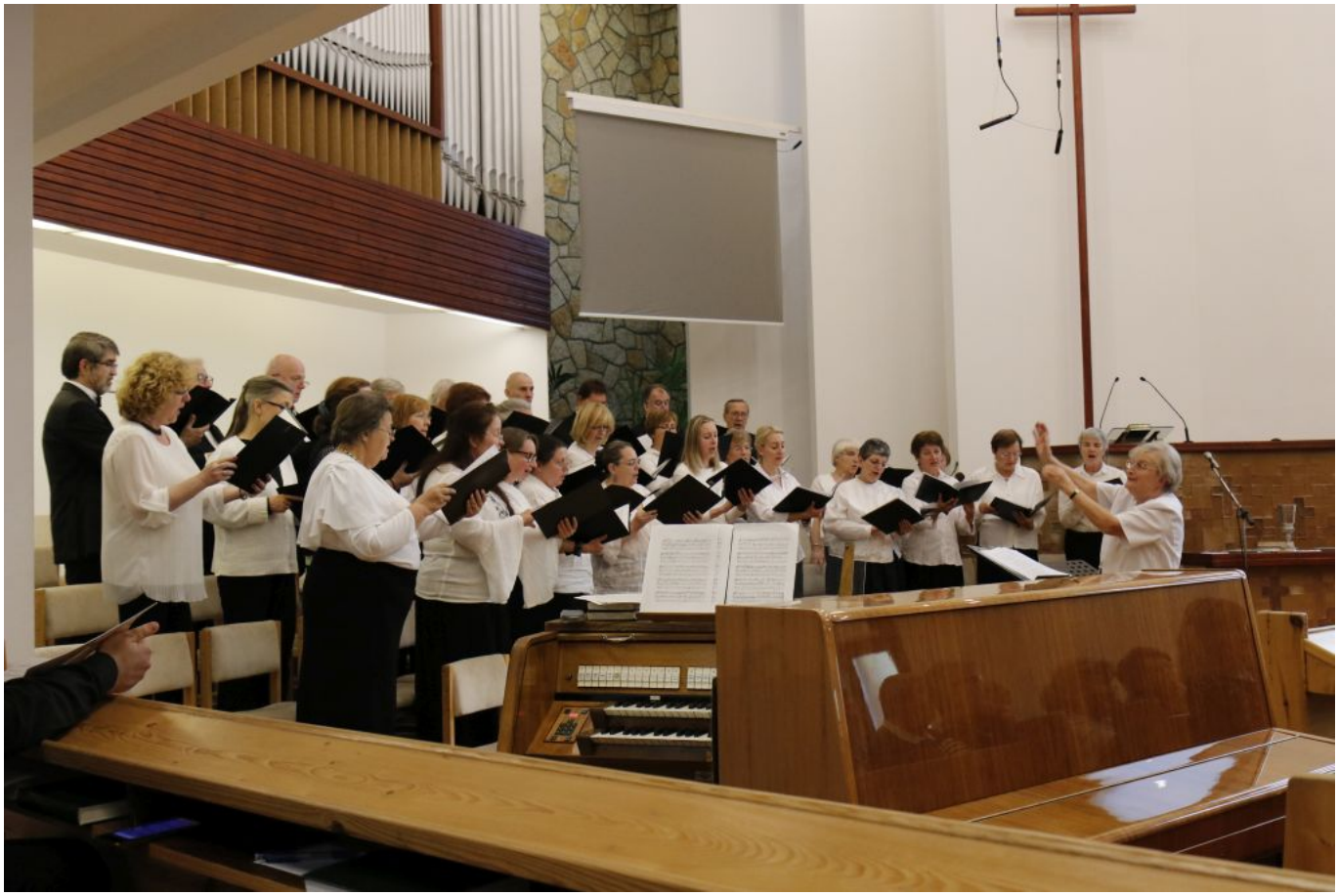
A kórus története és vezetői

Az énekkar 1970 őszén alakult a könyvtár munkatársaiból és baráti köréből. A kezdetben csupán 16 tagú kamarakórus fokozatosan 35–40 tagú vegyeskarrá fejlődött. A könyvtár aktuális és egykori munkatársain kívül számos más foglalkozási ág is képviseltette magát benne, többek között pedagógusok, műszaki és közgazdasági területen dolgozók, informatikusok, a kórus vezetőjén és másodkarnagyán kívül egy-két hivatásos zenész is, akiket a muzsika szeretete, a közös éneklés és baráti együttlét öröme kovácsolt egységbe. Jól megfértek egymással a különböző generációk is, a legutóbbi időkben a harmincastól egészen a hetvenes évjáratokig. Az együttes korelnöke, az OSzK Zeneműtárának egykori osztályvezetője, Vavrinecz Veronika 88 éves koráig vett részt aktívan a kórus munkájában!

Az énekkar kezdettől fogva azt a célt tűzte maga elé, hogy közkinccsé tegyen olyan ismeretlen vagy kevéssé ismert műveket, amelyeknek kéziratait vagy régi, ritka kiadásait az Országos Széchényi Könyvtárban őrzik. Már az 1970/80-as években rendezett „Musica Rinata” koncertsorozatainak eredményeként sikerült elérnie, hogy a magyar kórusrepertoár általánosan ismert részévé váltak bécsi kismesterek: Johann Georg Albrechtsberger, Michael Haydn, Franz Xaver Süssmayer, Georg Druschetzky művei, a régebbi zenéből kódextöredékek, a Bártfai gyűjtemény egyes darabjai, vagy feltámadt tetszhalálából és kiadásra került Bárdos Lajos Jeremiás próféta könyörgése című, politikai okokból sokáig mellőzött remekműve. Ugyanakkor mindig fontos volt a kórus számára, hogy műsorán lehetőleg képviselve legyenek a kórusmuzsika különböző korszakai és műfajai.

A különleges OSZK-repertoárt kezdetben főleg madrigálok és népdalfeldolgozások, illetve Bartók, Kodály, Bárdos művei egészítették ki (Bárdos Lajossal az együttes szoros személyes kapcsolatban is állt). Később előtérbe kerültek a klasszikus és romantikus mesterek, utóbbiak közül elsősorban Liszt Ferenc alkotásai, a motettáktól és kisebb kórusoktól kezdve a nagyszabású misékig és oratóriumokig. Különleges alkalmakon más szerzők oratorikus műveinek (Bach, Haydn, Mozart,

Schubert, Dvořák, Kodály) zenekar- vagy orgonakíséretes előadásaira is sor került, sőt a kórus nagyrészt saját szólistákkal több alkalommal sikeresen előadta Donizetti A csengő című kisoperáját is.

[4]

A fellépések színhelyei: maga az Országos Széchényi Könyvtár (kiállítás megnyitók, könyvtári rendezvények, önálló koncertek, farsangi műsorok), illetve Budapest és Magyarország számos temploma és koncertterme, köztük a Zenetudományi Intézet Bartók terme és a Régi Zeneakadémia Liszt Ferenc Kamaraterme. A kórus rendszeresen részt vett a magyar énekkari mozgalom közös rendezvényein is (pl. kamarakórus fesztiválok, kórustalálkozók, Bárdos-hetek, múzeumi sorozatok, a Liszt Társaság és a Bárdos Társaság hangversenyei); amíg létezett a Magyar Rádió „Kóruspódium” sorozata, évente felvételt készített számára, és kétszer is nagydíjasa volt.

[5]

Több mint öt évtizedes fennállása során a kórus számtalan külföldi vendégszereplésen vett részt, nemcsak a környező országokban (ezeknek magyarlakta területein koncertezni mindig is sajátos missziója volt az OSZK kórusának), hanem Észak- és Nyugat-Európában (Finnország, Észtország, Németország, Franciaország) is. Az együttes sok barátra lelt külföldi kórusokkal szervezett cserelátogatásai során is; különösen tartós kapcsolata alakult ki a Jénai Filharmónia Madrigálkórusával, amellyel 1986 és 2002 között számtalan közös koncertet adott mind magyar, mind német városokban; közösen olyan nagyszabású oratorikus műveket is megszólaltattak, mint Bach Magnificatja, Liszt Koronázási miséje, Kodály Psalmus hungaricusa vagy Duruflé Requiemje. Az együttes kapcsolatot épített ki az osztrák Sankt Veit in Glan kórusával, a Bonni Kamarakórussal és a révkormáromi Concordia Kórussal is, amellyel a legutóbbi időkig rendszeresen voltak csereakciók. 2010 novemberében a Liszt-bicentenárium előkészületeként a Liszt-előadásairól különösen nevezetes OSzK Kórus egy nagyobb együttes részeként a római Szent Péter székesegyházban és Albanóban megszólaltatta Liszt Esztergomi miséjének vatikáni verzióját, előadta Liszt Missa choralisát és önálló koncertet is adott az Örök Városban. Az együttes ugyancsak állandó résztvevője volt önálló koncertekkel és közös produkciókkal is a 2008 és 2018 között rendszeresen megrendezett Esztergomi Liszt Hét programjainak.

[6]Az OSzK Kórus alapítója és vezető karnagya, Eckhardt Mária 1967 és 1973 között maga is az Országos Széchényi Könyvtár Zeneműtárában dolgozott zenetörténész-könyvtárosként. Ezt követően a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézet tudományos munkatársa lett, 1986-tól 2009-ig pedig a Liszt Ferenc Emlékmúzeum és Kutatóközpont igazgatója, 2013-as nyugalomba vonulásáig tudományos igazgatója volt; jelenleg a Liszt Ferenc Társaság társ-elnöke.

Az együttes hangképző tanára és másodkarnagya, Gupcsó Ágnes nyugalomba vonulásáig (2018-ig) a Magyar Tudományos Akadémia Zenetudományi Intézetének munkatársa és közel húsz éven keresztül az Operaház Gyermekkarának korrepetitora volt.

Az együttes tiszteletbeli örökös vendégkarnagya pedig Jürgen Puschbeck, a weimari Hochschule für

Musik Franz Liszt professzora, aki másfél-kétévenként kóruskurzust tartott az együttesnek, és a tanult műveket nyilvános koncerten is bemutatta vele.

[7]

A kórus 2002 októberétől egyesületi formában működött (Országos Széchényi Könyvtár Kórusegyesület). Mivel a közelmúltban próbáit csak részben tudta az OSzK Dísztermében tartani (átépítések, pandémia, korlátozott nyitvatartási idők miatt), az Újpesti Baptista Gyülekezet fogadta be hangszerekkel jól felszerelt gyülekezeti termébe, ahol a kórus koncertet is adott az Ars Sacra fesztivál keretében.

Kapcsolódó tartalmaink:

Az OSZK énekkara és karnagyai kapták a KÓTA 2022. évi díját „kórus” kategóriában. [8]

A kórus fellépései 2011 – 2022. között [9]

Forrás webcím: https://oszk.hu/enekkar

Hivatkozások:
[1] https://www.oszk.hu/hirek/50-eves-az-oszk-korusa-unnepi-hangverseny
[2] https://www.oszk.hu/hirek/az-oszk-korus-es-concordia-vegyeskar-hangversenye
[3] https://www.oszk.hu/hirek/oszk-hangverseny-2022-10-02
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/Eckhardt-Maria-vezenyel.jpg
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/Gupcso-Agnes-a-korussal.jpg
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/Eckhardt-Maria-es-Gupcso-Agnes.jpg
[7] https://oszk.hu/sites/default/files/korus_01_web.jpg

[8] https://www.oszk.hu/hirek/kota-dijat-kapott-az-oszk-korusa
[9] https://www.oszk.hu/oszk-korus-koncert-archivum